

24 януари 2008 г.

Бизнес цели на UNCAC

Декларация на глобалната бизнес общност пред Втората конференция на държавите-страни по Конвенцията на ООН срещу корупцията, Нуса Дуа, Индонезия, 28 януари – 1 февруари 2008 г.

Представители на глобалната бизнес общност¹, участващи във Втората конференция на държавите-страни по Конвенцията на ООН срещу корупцията (UNCAC), състояла се в Нуса Дуа, Индонезия, в периода 28 януари – 1 февруари 2008 г., имат удоволствието да представят следната декларация относно това какво бизнесът смята за основни условия, които трябва да бъдат изпълнени, за да се гарантира успешното изпълнение на UNCAC.

1. Времето е съществено: инерционният момент не трябва да се губи

Първата конференция се съгласи „че е необходимо да се установи подходящ и ефективен механизъм, който да помогне при прегледа на изпълнението на UNCAC” и реши да създаде отворена междуправителствена експертна работна група по тази тема, която да изготви препоръки за Втората конференция.

Бизнесът смята, че необходимата подготвителна работа е свършена и поради това очаква държавите-страни по Конвенцията да действат решително и бързо за

¹ В изготвянето на настоящия документ участваха представители на следните организации: Международната търговска камера, Инициативата на Световния икономически форум за партньорство срещу корупцията, Глобалният договор на ООН и Секретариата на Прозрачност без граници за бизнес принципи срещу корупцията.

създаване на мониторингова ефективна програма за следващите мероприятия, тъй като бизнесът е убеден, че успехът на Конвенцията ще зависи от съществуването на реалистичен механизъм за контролиране на ефективното и последователно изпълнение на разпоредбите на UNCAC, на тази основа.

Времето е съществено: инерционният момент не трябва да се губи. Конвенцията на ООН срещу корупцията бе изготвена и съгласувана в много кратък период от време. Не мина много време след подписването му в Мерида (Мексико) и този инструмент влезе в сила. Скоростта на ратифициране бе впечатляваща и Конвенцията е подписана в момента от 140 страни и ратифицирана от 107 страни. Всяко по-нататъшно закъснение по отношение на осмислянето, решаването, лансирането и внедряването на механизъм за мониторинг би могло да парализира процеса за дълъг период от време.

2. Характер и опериране на механизма за мониторинг

Първата конференция даде много ценни индикации в своята Първа резолюция за характера и работата на механизма за мониторинг, който трябва да бъде създаден. Отворената междуправителствена експертна работна група добави редица ценни допълнителни критерии.

Бизнесът може само да повтори това, което декларира в Йордания, а именно – че програмата следва да се базира на самооценка и партньорски проверки, че ще е необходим силен секретариат и зависимо финансиране от бюджета на ООН и че следва да стартира с обзор на изпълнението и нуждите от техническа помощ. Ние освен това препоръчваме, отчитайки броя на участващите страни и широкия обхват и комплексността на разпоредбите на UNCAC, прегледът на изпълнението от страните да се базира на конкретни теми и конкретни членове. Резултатите от съществуващия мониторинг на антикорупционните конвенции следва да се интегрират в процеса за мониторинг на UNCAC. Действително, механизмът на ООН за мониторинг следва да действа съвместно с механизмите за мониторинг на други антикорупционни конвенции.

Мониторингът на UNCAC следва да покрива както задължаващите, така и незадължаващите разпоредби на Конвенцията, включително ключовия въпрос относно опита за подкуп. Специално внимание трябва да се отдели на стълба на Конвенцията относно „Превантивните мерки”, тъй като без истински институции, като например качествена и функционираща система на наказателното правосъдие, независими антикорупционни органи и растяща антикорупционна култура между публичния и частния сектор, няма надежда да очакваме Конвенцията да донесе промяна.

Виждането на глобалната бизнес общност е, че мониторингът следва да се разглежда като непрекъснато упражнение и следва да следи изпълнението на препоръките, дадени в прегледите за страните. Механизмът за преглед следва освен това да наблюдава и контролира стъпките, които се предприемат, за да се гарантира, че с разпоредбите на Конвенцията няма да се злоупотреби и те няма да бъдат неправилно тълкувани. В това отношение, една от целите на мониторинга следва да е да се осигури наличието на процедурни защитни механизми, които да смекчат проблемите, засягащи произволни действия.

Участието на бизнеса в мониторинга на UNCAC, особено по време на посещения на място, ще е съществен за получаване на пълна картина за напредъка на страните в изпълнение и спазване на Конвенцията.

3. Нестихващи икономически измами

Няколко специализирани обзора показват обаче, че икономическите измами не стихват, а напротив – изнудването и подкупът продължават да подкопават откритата и честна конкуренция, като при това наказват легитимните участници в пазара. Влошаването на световните икономически условия може да сигнализира за по-нататъшни и по-големи заплахи за почтеността в пазарната практика. По тази причина борбата срещу корупционните практики следва да е върховен приоритет и особено сега, във всички политически програми и за всички корпоративни ръководители. Постигайки еднакви условия на прозрачност и почтеност при

правенето на бизнес във всички страни в света, е от огромна важност и е въпрос на крайна неотложност както за частния, така и за публичния сектор.

4. Предприятията дават своя принос посредством кодекси на поведението и програми за почтеност

Предприятията от своя страна работиха усилено през годините върху формулиране на кодекси на поведението и върху изпълнението, усъвършенстването и поддържането на пълноценни програми за почтеност, с намерението да създадат една истинска култура на почтеност в рамките на своите организации. Те разработиха - или индивидуално всяко предприятие, или на браншова основа, или на многобраншова основа - стандарти и процедури за професионална почтеност, предназначени да запазят почтеността. Предприятията са мотивирани за това от желанието си да допринесат за създаването на пазар без корупция. Дружествата се чувстват окуражени в усилията си за саморегулиране от препоръките на Срещите на върха Г-8 и се ободряват от разпоредбите на няколко международни антикорупционни инструменти, и най-вече на Конвенцията на ООН.

Бизнес организациите започнаха да преразглеждат своите антикорупционни правилници и препоръки с цел да постигнат между себе си възможно най-висока степен на хармонизация, като същевременно съобразят своите текстове за саморегулиране с разпоредбите на Конвенцията. Готовността на световния бизнес да се бори с корупцията в цял свят се демонстрира от много големия брой дружества, подкрепящи Международната търговска камера, Глобалния договор на ООН, Инициативата на Световния икономически форум за партньорство срещу корупцията и Секретариата на Прозрачност без граници, за бизнес принципи срещу корупцията, в тяхната борба срещу изнудване и подкуп.

5. Препратка към Първата декларация на глобалната бизнес общност, направена в Йордания

Глобалната бизнес общност присъстваше на Първата конференция на държавите-страни по Конвенцията на ООН срещу корупцията, състояла се в Йордания в

периода 10-14 декември 2006 г. По този повод, на бизнеса бе дадена възможност да изрази пред Конвенцията на държавите-страни по нея целите, които вижда за едно устойчиво изпълнение на разпоредбите на Конвенцията.

Цялата декларация, която бе направена по това време, е валидна и днес и е полезно да се опираме на нея. Ние ще повторим отново нашето послание за необходимостта от един истински и задълбочен механизъм за мониторинг на разпоредбите на Конвенцията, а за останалото ще се позоваваме на нашата декларация за (1) необходимостта от техническа помощ и особено за страните, страдащи от слаби институции и бюджетни ограничения и за (2) необходимото прилагане на надлежния процес и осигуряването на юридически и процедурни защитни механизми при операции за възстановяване на активи.

6. Обещанието за равно игрално поле

В своята първа декларация, глобалната бизнес общност припомни за ранното си одобрение на UNCAC и за факта, че тя – още по времето на нейното изготвяне и договаряне - приветства Конвенцията на ООН като „съдържаща потенциала да се превърне в глобална рамка за борба с корупцията, която да павира пътя за създаване на равно игрално поле за всички участници в пазара.” Бизнесът оценява особено това, че UNCAC забранява всички форми на корупционни практики: активни и пасивни, национални и международни, публични и частни, преки и непреки. Всички форми на корупция изкривяват конкуренцията и следва да бъдат еднакво и решително заклеймени.

В допълнение, понастоящем се увеличава признанието за това, че пазарите в развиващите се страни ще имат ключово значение за растежа на световната икономика. Това увеличава значението на UNCAC, тъй като UNCAC дава най-добра надежда за борба с корупцията и подобряване на прозрачността и отчетността в развиващите се страни. Следва да се положат усилия между страните на север и на юг за споделяне на опита и за внасяне на добавена стойност в корпоративната практика в това отношение.

Съществуващите регионални антикорупционни конвенции и инструменти продължават обаче да имат своята значимост и важност и следва и в бъдеще да бъдат активно подкрепяни, но само една действително глобална конвенция ще убеди бизнеса да прави бизнес в различните правосъдни системи и че ще може да играе предприемаческата си роля навсякъде в условията на честност и почтеност.